

VERSES POLC

Szerkeszti: Dr. Molitorisz Pál

Inczédy László

(1855–1902)

Portréja
(Kékesi László rajza)

*Oh jer velem, oh jer velem,
Jer, menjünk túl a tengeren!
Hagyjuk el e vénhedt világot,
Hol minden oly kopott, rideg,
Nem illatoznak a virágok
És nem szeretnek a szívek.
(Ifjú álmok)*

Inczédyről, a költőről és újságíróról Krúdy Gyula is megemlékezik az *Írói arcképekben*:

„Olyan nagy temetése volt, mint később a háborúban elesett Zubolynak (Bányai Elemér, /1875–1915/, újságíró, Ady barátja, aki több verset is írt hozzá – a szerk.). A hírlapírók katonás rendben vonultak a gyászkocsi után... És a Józsefváros, valamint a Ferencváros belső, városi részeiben minden kocsmában, minden valamirevaló asztaltársaságban tort ültek tiszteletére. Legalább egy tucat függetlenségi és forradalmi asztaltársaságnak volt elnöke vagy tagja a középtermetű, ritkás szakállú szerkesztő a Múzeum körüli Gyolcs-vendéglőtől a ferencvárosi Svertetzkyig.

Abban a korban élte világát, amikor a függetlenségi eszme Pest és Budán a kisebb, kertés kocsmahelyiségekben virágzott. ... nagyot dobbant a kugligolyó, nemzetiszínű volt a pohár, és estenden halkán, kocogva megjelent Inczédy László, hogy híveivel megbeszélje a napi politikai eseményeket. Mindenki huncut volt, csak a Svertetzky vendégei nem!

Inczédy László az ő kedves asztaltársasága körében kereste a dicsőséget, az új eszméket, a társalgás élvezetét, mert megvetette a modern nemzedéket. Hosszúszárú pipája volt, nappal a vezércikk megírásánál némely tömény alkohollal sarkantyúzta agyvelejét... Pedig nem mindennapi tehetség volt ez a szarvasi származású férfi... Költő volt, emberismerettel, lélekbelátással verte meg a sors.”

A lexikonokból megtudhatjuk, hogy Lukesch István néven látta meg a napvilágot 1855. december 20-án Szarvason a főgimnázium, a mai Múzeum épületében. Apja Lukesch Flóris, a főgimnázium tanára volt. Középiskolai tanulmányait szülővárosában végezte. Nagyváradon, Kecskeméten és Budapesten jogi és bölcsészeti tanulmányokat folytatott, azonban tanári oklevelet nem szerzett.

Rövid ideig ügyvédbojtár volt Szarvason, majd kapcsolatba került költőkkel, írókkal. Barátság fűzte Reviczky Gyulához és Gyulai Pálhoz. Első versei 1878-ban jelentek meg. A függetlenségi párt lapjába dolgozott; kortársai sokra becsülték a független és mozgékony publicistát. Többször perbe fogták, izgatás miatt egyszer börtönbüntetést is szenvedett. 1893-tól pártja lapjának, a *Magyarországnak* lett a szerkesztője.

1902-ben kénytelen volt megválni lapjától, hazajött Szarvasra. A testi-lelki gyötrelmek azonban felőrölték energiáját, 47 éves korában hunyt el városunkban.

A korabeli sajtó nagy terjedelmet szentelt méltatásának. Kiemelték becsületességét, jellemzilárdságát, hazaszeretetét. A *Magyar Szó* szerint vezető lehetett volna a sasok között, ehelyett azonban kénytelen volt a politika völgyeiben gágogó ludak között pástorkodni.

Halálának 10 évfordulóján a „jeles költő és közjogi író” tiszteletére volt iskolájának (a mai Múzeum) falán avatták fel az Istók János szobrászművész által alkotott emléktáblát.

Ma már alig ismerik a költőt és verseit. Ezt meg is jevendölte A sz(arvas)-i temetőben c. versében:

*Egyszer-kétszer meglebbenti
Szárnyát még a gyors idő,
S felőlem se tud majd senki,
Csak ez a szép temető.*

A *Versek* c. kötete 1892-ben jelent meg, s kiadása után a Petőfi Társaság tagjai közé választotta. Lírja többnyire sötét hangulatú, némelyik költeményét áthatja a nacionalizmus, de nem hiányzik belőlük a fenséges és az ódai erő sem. Elvágódott a tülekedő, lármás világból. A szeretet, a szerelem, a haza, a társadalom, a kozmosz, az élet értelmének kérdései egyaránt visszhangot váltottak ki lelkében. A most közölt versében az illúzióit veszített férfi csüggedtségével a szerelmet, a családot a boldogság egyetlen forrásaként dicsőíti.

Életfilozófia

*Nem vágyom én, hogy a jevendő
Megkoszorúzza síromat;
Dicsőség, fény – tudom – veszendő,
S rövid boldogságot sem ad.
A dalt, mely szívemből kiröppen,
Mit bánom én, ha feledik, –
Daloltam, álmodtam, szerettem,
Nem megyek el megkönnyezetlen,
Ha majd óram elérkezik.*

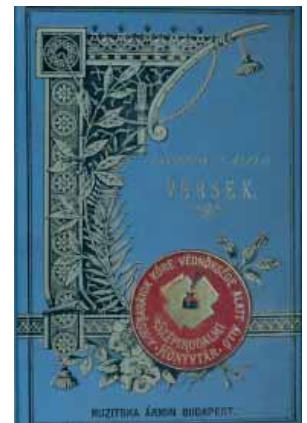
*A bölcsességnek büszke álmát,
Ha tetszik, ám kergesse más,
Kutassa a sír birodalmát,
Ott túl vár-e föltámadás?
Én addig homlokodra fűzöm
Rózsáid édes szerelem,
Nem búsulok letűnt időkön,
Betölti szívem a jelen.*

*A bölcsesség bohó dalomra,
Jól tudom én, kacagni fog;
Ő a tudásnak bántja szomja,
Én boldogságot áhítok;
Övé a száraz és a tenger,
A csillagok, a nap s az ég,
Csak egy kis zug marad nekem fel,
Hol egy szív vár szerelemmel,
De Istenem, mi kell egyéb?*

*Mérd ki útját a csillagoknak,
Fejtsd meg a világ titkait,
Magad csodája légy korodnak,
Nem irigyellek, bölcs, ne hidd.*

*Tudományod és dicsőséged
Üresen hagyja szívedet,
S van óra, mikor te is érzed,
Hogy legjobban vert meg a végzet,
Ha szívünk senkit sem szeret.*

*Nevem a hír nem vonja fénybe,
Tudásom szűk mezsgyébe fér,
Tenyeremen a munka kérére
És napi gondom a kenyér.
De hazatérve megpihenni,
Csókkal vár édes feleség,
S dalom vígan, csattogva zengi:
Legszebb dicsőség szeretve lenni,
S szeretni legfőbb bölcsesség!*

A *Versek* c. kötete

A Békés megyei KISOSZ és a szarvasi

MIKOSZOFT Bt. az alábbi tanfolyamokat indítja

Szarvason szeptember–októberben, megfelelő létszámú jelentkező esetén

- élelmiszer-vegyi áru eladó
- ruházati eladó
- kereskedő boltvezető
- vonalkódos áruforgalmi rendszerkezelő
- számítógép kezelő-használó
- angol alapfokú

A különféle kedvezményekről, részletfizetési és egyéb feltételekről felvilágosítást ad a MIKOSZOFT Bt. az alábbi elérhetőségeken:

MIKOSZOFT Bt. Szarvas, Szabadság u. 12.

/Bejárat az udvar felől/

Telefon/fax: 66/312-117

Mobil: 70/584-3108

E-mail: mikoszoft@szarvasnet.hu